

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Kratki pregled povijesti Europske unije

Putokazi prema EU

Bol na Braču, 5.-6. listopada 2011.

Renata Ozorlić, viša savjetnica za međunarodnu suradnju

7.10.2011.

Uvjeti članstva

Europska unija otvorena je svakoj europskoj zemlji koja ispunjava

- **demokratske**
- **političke**
- **gospodarske**

uvjete za članstvo

Kriteriji iz Kopenhagena

Demokratski

- stabilne institucije koje jamče demokraciju, vladavina prava, poštovanje ljudskih prava, zaštita nacionalnih manjina

Politički

- sposobnost preuzimanja obveza članstva
- javna uprava sposobna za provođenje i upravljanje zakonima EU-a u praksi

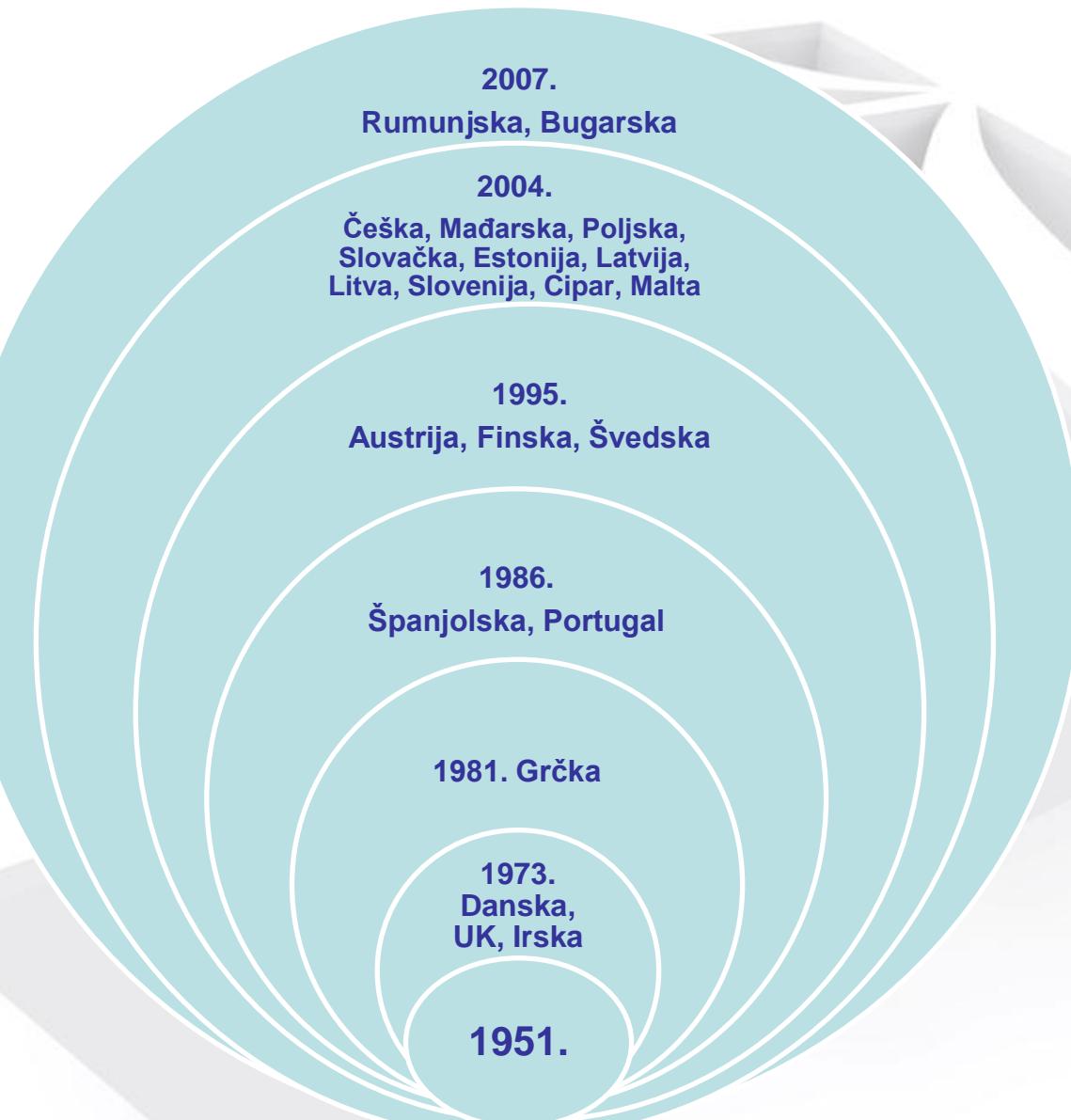
Gospodarski

- konkurentno tržišno gospodarstvo

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Proširenje Europske unije

Ugovori (eng. Treaties)

2007. Lisabonski ugovor;

2000. Ugovor iz Nice;

1997. Ugovor iz Amsterdama;

1992. Ugovor iz Maastrichta;

1986. Jedinstveni europski akt

1957. Rimski ugovori;

1951. Pariški ugovor;

Ugovori

Dopune prethodnih ugovora
(odgovor na izazove 21. stoljeća)

Dopune prethodnih ugovora
(npr. ograničenje broja članica EU-a na 27)

Dopune prethodnih ugovora

Ugovor o osnivanju Europske unije

Širenje ovlasti zajednice;
jedinstveno tržište; vanjska politika

Europska zajednica za atomsku energiju
Europska ekonomska zajednica

Europska zajednica za ugljen i čelik

2007. Lisabonski ugovor;

2000. Ugovor iz Nice;

1997. Ugovor iz Amsterdama;

1992. Ugovor iz Maastrichta;

1986. Jedinstveni europski akt

1957. Rimski ugovori;

1951. Pariški ugovor;

Kako funkcionira EU?

Ključne institucije EU-a:

- Vijeće ministara EU-a / Europsko vijeće
- Europski parlament
- Europska komisija

Europsko vijeće / Vijeće ministara

Europsko vijeće

- glavna institucija EU-a
- predstavlja nacionalne vlade – šefovi država i/ili vlada zemalja članica
- donose odluke o ključnim pitanjima
- sastaju se 4 puta godišnje u **Bruxellesu**
- stalni predsjednik bira se na 2,5 godine

Vijeće ministara

- ministri nacionalnih vlada zemalja članica
- koji ministri sudjeluju ovisi o temi sastanka (poljoprivreda, promet, obrazovanje, vanjski poslovi, itd.)
- donosi odluke, usvaja zakone i proračun (u suradnji s EP-om)
- potpisuje međunarodne sporazume koje je pregovarala Komisija

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Europski parlament

- izabrano tijelo koje predstavlja građane EU-a
- nadzire aktivnosti EU-a te zajedno s Vijećem donosi zakone
- od **1979.** zastupnici EP-a biraju se izravno temeljem općeg prava glasa **svakih 5 godina**
- predsjednik Parlamenta bira se na 2,5 godine

- plenarne sjednice EP-a održavaju se u **Strasbourgu**
- pripreme i dodatne sjednice održavaju se u **Bruxellesu**
- glavno tajništvo i administracija su u Luksemburgu i Bruxellesu

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Europska komisija

- neovisna o vladama EU-a, zagovara kolektivni europski interes
- glavno izvršno tijelo
- jedina ima pravo predlaganja novih zakona i propisa
- osigurava pravilno provođenje politike EU-a
- svaka država članica imenuje po jednog člana Komisije, mandat 5 godina
- predsjednik Komisije bira se na 5 godina
- **provodi odluke koje je Vijeće usvojilo u području zajedničkih politika**
- sjedište u **Bruxellesu** (administracija u Bruxellesu i Luksemburgu)

Ostale institucije i tijela EU-a

Europska središnja banka

- u Frankfurtu
- upravlja eurom i monetarnom politikom
- Lisabonskim ugovorom dobiva status institucije EU-a

Sud pravde Europske unije

- u Luksemburgu
- po jedan sudac iz svake države članice
- osam nezavisnih odvjetnika
- osigurava poštivanje zakona i pravilno tumačenje i primjenu Ugovora

Revizorski sud

- u Luksemburgu
- po jedan član iz svake države članice
- provjerava jesu li svi prihodi i rashodi zakoniti te postupa li se odgovorno s proračunom EU-a

Ostale institucije i tijela EU-a

Europski gospodarski i socijalni odbor

- savjetuje Vijeće i Komisiju
- predstavljaju gospodarske i socijalne interesne skupine

Odbor regija

- savjetuje Vijeće i Komisiju
- predstavnici regionalnih i lokalnih vlasti

Europska investicijska banka

- daje zajmove manje razvijenim regijama EU-a i tvrtkama radi podizanja konkurentnosti

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Koje institucije nisu institucije EU-a?

Vijeće Europe

- osnovano nakon Drugog svjetskog rata (1949.) s ciljem pomirbe i suradnje
- promiče i podržava interkulturalni dijalog i međusobno razumijevanje zemalja članica (47)
- područja interesa: demokracija, ljudska prava i vladavina prava

Europski sud za ljudska prava

- institucija Vijeća Europe
- u Strasbourgu

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

- Audiovizualna politika
- Borba protiv prijevara
- Carinska politika
- Ekonomski i monetarni uniji
- Ekonomija
- Informacijsko društvo
- Kulturna politika
- Ljudska prava
- Obrazovanje, izobrazba i mladi
- Poduzetništvo
- Poljoprivredna politika
- Pravosuđe i unutarnji poslovi
- Prometna politika
- Proračun
- Proširenje EU

Politike i aktivnosti EU-a

- Razvoj
- Regionalna politika
- Ribarstvo i pomorska pitanja
- Sigurnost hrane
- Trgovinska politika
- Tržišno natjecanje
- Unutarnje tržište
- Vanjski odnosi
- Zajednička porezna politika
- Zajednička vanjska i sigurnosna politika
- Zapošljavanje i socijalna pitanja
- Zaštita okoliša
- Zaštita potrošača
- Zdravstvo
- Znanost i istraživanje

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Zajedničke politike

Inovacijske politike

- okoliš i održivi razvoj
- tehnološke inovacije
- energija

Politike solidarnosti

- regionalna pomoć – “Strukturni fondovi” – Europski fond za regionalni razvoj (ERDF) i Europski socijalni fond (ESF) te Kohezijski fond
- zajednička poljoprivredna politika i zajednička ribarska politika
- socijalna dimenzija – ispravljanje nejednakosti

Proračun Europske unije

- 140 milijardi eura (carine na uvezene proizvode, postotak PDV-a, doprinos država članica)

Ekonomска и monetarna unija

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Kriteriji konvergencije

Stabilnost cijena (inflacija ne viša od 1,5% prosjeka triju članica s najmanjom inflacijom)

Kamatne stope (dugoročne KS ne smiju varirati više od 2% u odnosu na prosjek triju članica s najmanjim KS)

Deficit (nacionalni proračunski deficit mora biti manji od 3% BDP-a)

Javni dug ne smije prelaziti 60% BDP-a

Stabilnost tečajnih stopa (fluktuacija u dopuštenim granicama unatrag dvije godine)

Proces ulaska u članstvo Europske unije

- 1. Pregovori o članstvu između države kandidatkinje i Europske komisije**
- 2. Nakon zatvaranja pregovora odluku o pristupanju jednoglasno moraju donijeti države članice na sastanku Vijeća**
- 3. Europski parlament daje suglasnost većinom glasova zastupnika**
- 4. Ugovor o pristupanju ratificiraju sve države članice i država kandidatkinja u skladu sa svojom ustavnom procedurom**

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Zemlje kandidatkinje za članstvo u EU

HRVATSKA

- potpisano Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju 2001.
- zahtjev za članstvo 2003., status kandidatkinje 2004.
- početak pregovora 2006., pristupanje 2013.

ISLAND

- visok stupanj integracije u EU
- zahtjev za članstvo 2009., početak pregovora 2010.

CRNA GORA

- potpisano Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju 2007.
- zahtjev za članstvo 2008., status kandidatkinje 2010.

MAKEDONIJA

- potpisano Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju 2001.
- zahtjev za članstvo 2004., status kandidatkinje 2005.
- početak pregovora 2009.

TURSKA

- zahtjev za članstvo 1987., status kandidatkinje 1999.
- Ugovor o predpristupnom partnerstvu 2001/03/05/08.
- formalno otvaranje pregovora 2005.

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Koraci Republike Hrvatske prema EU...

Sporazum o stabilizaciji i
pridruživanju stupa na snagu

2003.

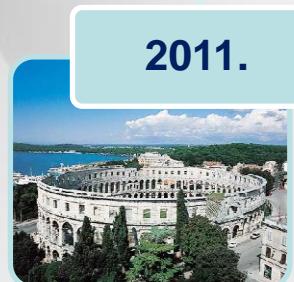

2005.

2008.

Države članice EU-a zaključuju
predpristupne pregovore s RH

2011.

2013.

RH predaje zahtjev
za članstvo

Vijeće EU-a usvojilo
predpristupno partnerstvo

7.10.2011.

2004. Europsko vijeće
Potvrđuje status RH kao
zemlje kandidatkinje

Pristupanje
RH EU

Zajednička pravna stečevina Europske unije

“primarno” zakonodavstvo – Ugovori

“sekundarno” zakonodavstvo – uredbe, direktive i preporuke koje imaju neposredan učinak na svakodnevni život građana EU-a

“Europa neće biti izgrađena odjednom ili prema jedinstvenom planu. Bit će izgrađena kroz konkretna ostvarenja kojima će se prvo stvoriti de facto solidarnost.”

Robert Schuman, Deklaracija 9. svibnja 1950.

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Korisni linkovi

www.delhrv.ec.europa.eu

www.entereurope.hr

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

HVALA NA PAŽNJI

www.azoo.hr